

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Микола ДИВАК
« 30 » лютого 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Управління освітнім процесом в закладах вищої освіти»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо–науковий)

Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»

Освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки»

Кафедра освітології і педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практичні заняття (год)	СРС (год)	Разом (год)	Форма контролю
Денна	1	2	20	20	110	150	Залік
Заочна	1	2	20	20	110	150	Залік

Тернопіль – 2024

Структура робочої програми навчальної дисципліни
«Управління освітнім процесом в закладах вищої освіти»
1. Опис програми

Дисципліна – «Управління освітнім процесом в закладах вищої освіти»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань: 01«Освіта/педагогіка»	Статус дисципліни – вибіркова Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 2	Спеціальність: 011 «Освітні, педагогічні науки» Освітньо-наукова програма: «Освітні, педагогічні науки»	Рік підготовки: Денна – 1 Заочна – 1 Семестр: Денна – 2 Заочна – 2
Кількість змістових модулів – 1	Рівень вищої освіти – третій (освітньо–науковий)	Лекції: Денна – 20 год. Заочна – 20 год. Практичні заняття: Денна – 20 год. Заочна – 20 год.
Загальна кількість годин –150 год.		Самостійна робота: Денна – 110 год Заочна – 110 год.
		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни

Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері освіти і науки, що здійснюється у закладах вищої освіти через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей здобувачів освіти, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Актуальність вивчення дисципліни «Управління освітнім процесом в закладах вищої освіти» полягає у необхідності підготовки сучасних освітніх керівників, здатних ефективно реагувати на виклики та зміни в системі освіти. В умовах реформування освіти та впровадження нових підходів до навчання важливо вміти організовувати та контролювати якість освітніх процесів. Ця дисципліна забезпечує здобувачів освіти необхідними знаннями та навичками для управління освітнім процесом в закладах вищої освіти з урахуванням сучасних вимог і стандартів.

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Управління освітнім процесом в закладах вищої освіти» є формування знань та умінь, необхідних для ефективного керування освітнім процесом в закладах вищої освіти. Здобувачі освіти отримають знання про сучасні підходи до управління освітнім процесом, нормативно-правову базу, методи контролю та оцінювання якості освіти. Вони навчатимуться розробляти стратегії розвитку закладів вищої освіти, організовувати освітній процес і вирішувати управлінські завдання з використанням інноваційних методів.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

У результаті вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні вивчити законодавчі акти України у галузі освіти, методичні, нормативні та інші директивні документи стосовно діяльності освітніх закладів і управління освітою. Основні завдання дисципліни:

- сформулювати поняття про освіту в Україні як цілісну систему;
- вивчити ієрархію основних рівнів управління освітою, визначити їх основні характерні ознаки;
- ознайомитися з основними положеннями законодавчих і нормативних документів, що регламентують діяльність органів управління освітою;
- дати поняття щодо основних типів закладів освіти;
- проаналізувати особливості управління освітою в умовах соціально-економічних перетворень в країні;
- визначити основні напрями покращення управління закладами вищої освіти.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення дисципліни передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних дисциплін, цілеспрямованої роботи над вивченням спеціалізованої літератури, використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел, активності на лекціях і практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

3. Програма дисципліни

Змістовий модуль 1. Теорія та практика управління освітнім процесом в закладах вищої освіти

Тема 1. Основи управління освітнім процесом

Поняття та сутність управління в освіті. Цілі та завдання освітнього менеджменту. Структура освітнього процесу та його учасники. Принципи управління освітніми закладами. Сучасні виклики в управлінні освітою.

Тема 2. Нормативно-правова база управління освітою

Законодавство про освіту в Україні. Міжнародні стандарти в управлінні освітою. Роль нормативних документів у регулюванні освітнього процесу. Освітні реформи: тенденції та вплив на управління. Відповідальність освітніх керівників згідно законодавства.

Тема 3. Організація освітнього процесу в закладах вищої освіти

Структура організаційного процесу в сучасних закладах вищої освіти. Планування освітнього процесу: коротко- та довгострокові плани. Моніторинг та контроль якості освітнього процесу. Роль керівника в управлінні освітньою діяльністю. Впровадження інновацій в організацію освітнього процесу.

Тема 4. Лідерство та управління персоналом в закладах вищої освіти

Поняття лідерства в освіті. Моделі лідерства для ефективного управління. Управління педагогічним колективом. Конфлікти в колективі та шляхи їх вирішення. Оцінювання та підвищення кваліфікації педагогів.

Тема 5. Розвиток професійних компетентностей педагогічного колективу

Поняття професійних компетентностей педагогів: визначення і ключові компоненти. Методи та стратегії розвитку професійних компетентностей: тренінги, семінари, курси підвищення кваліфікації. Оцінювання та моніторинг професійних компетентностей педагогічного колективу. Роль керівника у розвитку компетентностей педагогів: мотивація, підтримка та керівництво. Інноваційні підходи та технології у розвитку професійних компетентностей педагогів: використання ІТ, коучинг, професійні спільноти.

Тема 6. Управління якістю освіти

Поняття якості освіти та критерії її оцінювання. Впровадження системи внутрішнього контролю якості. Моніторинг та оцінювання результатів освітнього процесу. Акредитація та ліцензування освітніх закладів. Управління змінами для підвищення якості освіти.

Тема 7. Інноваційні підходи в управлінні освітнім процесом

Роль інформаційних технологій в управлінні освітою. Використання дистанційного навчання та його управління. Впровадження STEAM підходів. Управління освітніми інноваційними проєктами. Глобальні тренди в управлінні освітою.

Тема 8. Стратегічне планування розвитку закладів вищої освіти

Поняття стратегічного планування в освіті. Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища закладів вищої освіти. Розробка стратегії розвитку освітніх установ. Впровадження стратегії та її моніторинг. Оцінювання результативності стратегічного планування. Роль освітніх грантів у реалізації стратегічних планів розвитку та вдосконалення закладу вищої освіти.

4. Структура залікового кредиту дисципліни

Тематика залікового кредиту	Кількість годин						Контрольні заходи
	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота		
	Денна	Заочна	Денна	Заочна	Денна	Заочна	
Змістовий модуль 1. Теорія та практика управління освітнім процесом в закладах вищої освіти							
Тема 1. Основи управління освітнім процесом	2	2	2	2	12	12	Опитування, ситуаційні завдання
Тема 2. Нормативно-правова база управління освітою	4	4	4	4	14	14	Опитування, ситуаційні завдання
Тема 3. Організація освітнього процесу в закладах вищої освіти	4	4	4	4	14	14	Опитування, ситуаційні завдання
Тема 4. Лідерство та управління персоналом в закладах вищої освіти	2	2	2	2	14	14	Опитування, ситуаційні завдання
Тема 5. Розвиток професійних компетентностей педагогічного колективу	2	2	2	2	14	14	Опитування, ситуаційні завдання
Тема 6. Управління якістю освіти	2	2	2	2	14	14	Опитування, ситуаційні завдання
Тема 7. Інноваційні підходи в управлінні освітнім процесом	2	2	2	2	14	14	Опитування, ситуаційні завдання
Тема 8. Стратегічне планування розвитку закладів вищої освіти	2	2	2	2	14	14	Опитування, тести, ситуаційні завдання
Всього	20	20	20	20	110	110	

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1.

Тема 1. Основи управління освітнім процесом

Мета: розвиток навичок організації освітнього процесу на основі сучасних підходів та технологій. Здобувачі освіти навчатимуться впроваджувати студентоцентровані та компетентнісні моделі в управлінні закладами освіти.

Питання для обговорення:

1. Поняття та сутність управління в освіті
2. Цілі та завдання освітнього менеджменту
3. Структура освітнього процесу та його учасники
4. Принципи управління освітніми закладами
5. Сучасні виклики в управлінні освітою

Практичне заняття 2.

Тема 2. Нормативно-правова база управління освітою

Мета: вивчення правових аспектів управління освітніми закладами та вміння приймати обґрунтовані управлінські рішення відповідно до нормативно-правової бази. Здобувачі освіти ознайомляться з механізмами дотримання правових норм у освітньому середовищі.

Питання для обговорення:

1. Законодавство про освіту в Україні
2. Міжнародні стандарти в управлінні освітою
3. Роль нормативних документів у регулюванні освітнього процесу
4. Освітні реформи: тенденції та вплив на управління
5. Відповідальність освітніх керівників у рамках закону

Практичне заняття 3.

Тема 3. Організація освітнього процесу в закладах вищої освіти

Мета: освоєння сучасних цифрових технологій та ресурсів для ефективного управління освітнім процесом. Здобувачі освіти навчатимуться застосовувати зазначені інструменти для покращення навчально-пізнавальної діяльності та оцінювання результатів.

Питання для обговорення:

1. Структура організаційного процесу в закладах вищої освіти
2. Планування освітнього процесу: коротко- та довгострокові плани
3. Моніторинг та контроль якості освітнього процесу
4. Роль керівника в управлінні освітньою діяльністю
5. Впровадження інновацій в організацію освітнього процесу

Практичне заняття 4.

Тема 4. Лідерство та управління персоналом в закладах вищої освіти

Мета: розвиток навичок консультативної діяльності та підтримки педагогічного колективу. Здобувачі освіти навчатимуться застосовувати лідерські якості для покращення професійного розвитку та співпраці в команді.

Питання для обговорення:

1. Поняття лідерства в освіті
2. Моделі лідерства для ефективного управління
3. Управління педагогічним колективом: мотивація та розвиток
4. Конфлікти в колективі та шляхи їх вирішення
5. Оцінювання та підвищення кваліфікації педагогів

Практичне заняття 5.

Тема 5. Розвиток професійних компетентностей педагогічного колективу

Мета: освоєння методів та стратегій розвитку професійних компетентностей

педагогів. Здобувачі освіти вивчать методику проведення тренінгів, семінарів та інших форм підвищення кваліфікації педагогічного колективу.

Питання для обговорення:

1. Поняття професійних компетентностей педагогів: визначення і ключові компоненти
2. Методи та стратегії розвитку професійних компетентностей: тренінги, семінари, курси підвищення кваліфікації
3. Оцінювання та моніторинг професійних компетентностей педагогічного колективу
4. Роль керівника в розвитку компетентностей педагогів: мотивація, підтримка та керівництво
5. Інноваційні підходи та технології у розвитку професійних компетентностей педагогів: використання ІТ, коучинг, професійні спільноти

Практичне заняття 6.

Тема 6. Управління якістю освіти

Мета: вивчення засад створення сприятливого освітньо-наукового середовища для досягнення високих результатів навчання.

Питання для обговорення:

1. Поняття якості освіти та критерії її оцінювання
2. Впровадження системи внутрішнього контролю якості
3. Моніторинг та оцінювання результатів освітнього процесу
4. Акредитація та ліцензування освітніх закладів
5. Управління змінами для підвищення якості освіти

Практичне заняття 7.

Тема 7. Інноваційні підходи в управлінні освітнім процесом

Мета: розробка та впровадження інноваційних освітніх курсів з використанням сучасних методик і технологій. Здобувачі освіти навчатимуться інтегрувати інновації в освітній процес для підвищення його ефективності.

Питання для обговорення:

1. Роль інформаційних технологій в управлінні освітою
2. Використання дистанційного навчання та його управління
3. Впровадження STEAM підходів
4. Управління освітніми інноваційними проєктами
5. Глобальні тренди в управлінні освітою

Практичне заняття 8.

Тема 8. Стратегічне планування розвитку закладів вищої освіти

Мета: розробка стратегій розвитку закладу вищої освіти на основі аналізу актуальної інформації та даних. Здобувачі освіти навчатимуться формулювати стратегічні плани та використовувати їх для досягнення довгострокових цілей закладу.

Питання для обговорення:

1. Поняття стратегічного планування в освіті
2. Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища закладів вищої освіти
3. Розробка стратегії розвитку закладів вищої освіти
4. Впровадження стратегії та її моніторинг
5. Оцінювання результативності стратегічного планування
6. Роль освітніх грантів у реалізації стратегічних планів розвитку та вдосконалення закладів вищої освіти

6. Самостійна робота

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної

дисципліни, методичними вказівками викладача. Самостійна робота здобувача забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою. Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння здобувачем в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалами, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять. Викладач проводить діагностику якості самостійної роботи здобувача на індивідуальних заняттях (консультаціях). Завдання виконує кожен здобувач шляхом підготовки творчої роботи у вигляді реферату з презентацією згідно із рекомендованою тематикою поданою нижче (згідно свого порядкового номеру списку).

Реферат – це завершена теоретико-практична робота з конкретної проблематики в межах навчальної програми курсу. Робота виконується здобувачем самостійно при консультуванні з викладачем. Оформляється за стандартним зразком і подається викладачу на перевірку. Захист індивідуального завдання шляхом усного звіту здобувача з підготовкою та оформленням презентації. Оформлення реферату для здобувачів має відповідати академічним стандартам.

Основні вимоги до оформлення реферату:

Загальні вимоги: обсяг - 15 сторінок основного тексту (без урахування титульного аркуша, змісту, списку літератури та додатків). Шрифт: Times New Roman, розмір шрифту – 14. Міжрядковий інтервал: 1.5. Поля: Верхнє і нижнє – 20 мм, ліве – 30 мм, праве – 10 мм. Вирівнювання тексту: По ширині. Нумерація сторінок: Зверху в правому куті, починаючи з другої сторінки (титульний лист не нумерується).

Структура реферату: Титульний аркуш (Назва закладу вищої освіти. Назва факультету та кафедри. Назва реферату. Прізвище, ім'я, по батькові автора. Науковий керівник. Місто і рік.). Зміст включає назви розділів роботи з вказанням сторінок. Вступ містить обґрунтування актуальності теми, мету і завдання роботи, методи дослідження, структуру реферату. Основна частина складається з кількох розділів, кожен з яких має чітку назву та структуру. Теоретичний аналіз передбачає дослідження наукових джерел, обґрунтування проблеми. Аналіз досліджень може включати огляд практичних прикладів або даних, якщо це передбачено темою. Висновки – це короткий підсумок результатів дослідження, висновки щодо вирішення проблеми, рекомендації. Список використаних джерел оформлюється відповідно до стандартів ДСТУ або міжнародні стилі – АРА. Джерела подаються в алфавітному порядку або по мірі використання. Додатки можуть бути за необхідності (таблиці, графіки, схеми, які є додатковими до тексту реферату).

Оформлення цитат і посилань. Прямі цитати: обов'язково в лапках з посиланням на джерело. Непрямі цитати (парафраз): обов'язково з посиланням на джерело. Оформлення посилань: в тексті через квадратні дужки або за допомогою підрядкових приміток, відповідно до обраного стандарту (наприклад, [1, с. 25] або (Автор, рік)).

Оформлення ілюстрацій, таблиць і схем. Таблиці нумеруються та мають заголовок («Таблиця 1 – Назва»). Ілюстрації (схеми, графіки): нумеруються та підписуються під зображенням («Рисунок 1 – Назва»). Ілюстрації та таблиці повинні бути згадані в тексті реферату.

№ з/п	Тематика рефератів
1.	Сучасні тенденції в управлінні освітнім процесом
2.	Роль цифрових технологій у підвищенні якості освітнього процесу
3.	Студентоцентровані підходи в організації освітнього процесу
4.	Компетентнісний підхід у сучасному освітньому менеджменті
5.	Розвиток професійних компетентностей педагогічного колективу: методи і стратегії
6.	Оцінювання результатів освітнього процесу здобувачів освіти: сучасні методики
7.	Інноваційні методи в управлінні освітнім процесом
8.	Стратегії впровадження інноваційних проєктів в закладах вищої освіти
9.	Лідерство в освіті: як мотивувати та підтримувати педагогічний колектив

10.	Роль освітніх грантів у фінансуванні освітніх проєктів
11.	Аналіз і систематизація інформації з педагогічних наук для розробки освітніх стратегій
12.	Права і обов'язки керівників освітніх закладів відповідно до законодавства
13.	Професійний розвиток педагогічних працівників через семінари та тренінги
14.	Використання ІТ-технологій для управління освітнім процесом
15.	Створення сприятливого освітньо-наукового середовища для здобувачів освіти
16.	Інструменти моніторингу та оцінювання якості освітнього процесу
17.	Використання дистанційного навчання як інноваційного підходу в освіті
18.	Розробка та реалізація стратегії розвитку закладу вищої освіти на основі аналітики
19.	Соціальні та етичні аспекти впровадження нових технологій в освіту
20.	Роль консультативної діяльності в підвищенні якості освітнього процесу
21.	Методи розробки та впровадження ефективних освітніх курсів
22.	Стратегії фінансового управління та залучення грантів у заклади вищої освіти
23.	Сучасні підходи до моніторингу та оцінювання професійних компетентностей педагогів
24.	Вплив глобальних тенденцій на управління закладами вищої освіти
25.	Аналіз ефективності управлінських рішень у нових освітніх середовищах

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції з використанням мультимедіа проектора та інших технічних засобів навчання, практичні заняття з використанням інноваційних методик навчання, консультації, самостійна робота.

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи оцінювання за 100-бальною шкалою:

- поточне опитування, тестування;
- особисті та командні проєкти;
- самостійна робота;
- залік.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

В процесі вивчення дисципліни «Управління освітнім процесом в закладах вищої освіти» використовують наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100-бальною шкалою:

- поточне опитування; тестування;
- оцінювання самостійної роботи;
- залік.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1	Модуль 2
50%	50%
Поточне оцінювання	Самостійна робота
Середнє арифметичне з оцінок отриманих під час опитування на кожному практичному занятті.	Підготовка та презентація дослідження (реферат, презентація) на задану тематику

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ЄКТС
90–100	Відмінно	A (відмінно)
85–89	Добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74		D (задовільно)
60–64	Задовільно	E (достатньо)
35–59		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
01–34	Незадовільно	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

**9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна**

№ п/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-8
2.	Ноутбук (Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно ліцензії Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students; Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox).	1-8
3.	Фліпчарт	1-8
4.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-8
5.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-8

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі : колективна монографія / за загальною редакцією В. П. Кравця. Г. М. Мешко. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. 310 с.

2. Байда, І., Буряк, Б., & Мятенко, Н. (2023). Інноваційні технології в управлінні освітнім процесом у ЗВО: перспективи та шляхи впровадження. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*, 6(1), 9–20. <https://doi.org/10.31866/2617-796X.6.1.2023.283929>

3. Винничук О. Т. Педагогічний менеджмент як теорія і практика управління освітнім процесом // Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі : колективна монографія. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. С. 19-30

4. Горішна О. М. Трансформація концепції управління змінами у практиці врядування в закладах освіти // Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі : колективна монографія. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. С. 31-46

5. Кобинець Я. Управління освітнім процесом під час війни. 2023. URL:

https://osvita.ua/school/reform/89084/#google_vignette

6. Про освіту : Закон України зі змінами 2023 рік №2145-VIII від 05.09.2017, редакція від 21.11.202. URL: https://urist.com.ua/act/pro_osvitu

7. Про вищу освіту : Закон України зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

8. Положення про атестацію педагогічних працівників, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 № 805, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 21.12.2022 за № 1649/38985. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-22#Text>.

9. Панчошна Л. О. Особливості управління освітнім процесом у початковій школі. URL: https://monitoring.in.ua/pdf28/Org_osvit_proc_dokladno.pdf

10. Темченко О. В. Інноваційна компетентність керівника закладу освіти як складова його інноваційної культури // Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі : колективна монографія. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. С. 249-262

11. Токарева Н. М. Психологія управління освітнім процесом у сучасному суспільстві : підручник [для магістрантів закладів вищої освіти педагогічного профілю]. Частина I. Кривий Ріг : ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2020. 607 с.

12. Kravchenko, O.I., Tymchuk, D.S., Pavlysh, T.H., Kyslenko, D.P. and Lutsenko, O.V., 2020. Educational Management of Innovative Pedagogical Process in Higher Education Institutions (HEIs). International Journal of Higher Education, [e-journal] 9 (7). <https://doi.org/10.5430/ijhe.v9n7p1>

13. Lytvyn, A., Lytvyn, V., Rudenko, L., Pelekh, Y., Didenko, O., Muszkieta, R. and Żukow, W., 2020. Informatization of technical vocational schools: Theoretical foundations and practical approaches. Education and Information Technologies, [e-journal] 25, pp.583-609. <https://doi.org/10.1007/s10639-019-09966-4>

14. Odarchenko, V., Akimova, O., Kuznetsova, O., Lytvyn, V. and Karpliuk, S., 2021. Cloud technologies in the management of pedagogical higher education institutions. Laplace Em Revista International, [e-journal] 7, pp.647-657. DOI: 10.24115/S24466220202173C1674p.647- 657

15. Rahardja, U. (2022) Blockchain Education: as a Challenge in the Academic Digitalization of Higher Education. IAIC Transactions on Sustainable Digital Innovation (ITSDI), 4(1), pp. 62–69. DOI: <https://doi.org/10.34306/itsdi.v4i1.571> (in English)

16. Rahrouh, M., Taleb, N., & Mohamed, E. A. (2018) Evaluating the usefulness of e- learning management system delivery in higher education. International Journal of Economics and Business Research, 16(2), pp. 162-181. DOI: <https://doi.org/10.1504/IJEER.2018.094010> (in English)

17. Rapanta, C., Botturi, L., Goodyear, P., Guàrdia, L., & Koole, M. (2021) Balancing Technology, Pedagogy and the New Normal: Post-Pandemic Challenges for Higher Education. Postdigital Science and Education, 3(3), pp. 715-742. DOI: <https://doi.org/10.1007/s42438-021-00249-1> (in English)

18. Rosak-Szyrocka, J., Żywiołek, J., Zaborski, A., Chowdhury, S., & Hu, Y. C. (2022) Digitalization of higher education around the Globe during covid-19. Ieee Access, 10, pp. 59782- 59791. DOI: <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2022.3178711> (in English)

19. Saienko, V., Kurysh, N., & Siliutina, I. (2022) Digital competence of higher education applicants: new opportunities and challenges for future education. Futurity Education, 2(1), pp. 37–46.

DOI: <https://doi.org/10.57125/FED/2022.10.11.23> (in English)

20. Sikora, Y., Skorobahatska, O., Lykhodieieva, H., Maksymenko, A. and Tsekhmister, Y., 2023. Informatization and digitization of the educational process in higher education: main directions, challenges of the time. *Revista de Tecnología de Información y Comunicación en Educación*, [e-journal] 17 (2), pp.244-256. <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2023.17.02.21>

21. Sherman, M., Puhovskiy, E., Kambalova, Y., & Kdyrova, I. (2022) The future of distance education in war or the education of the future (the Ukrainian case study). *Futurity Education*, 2(3), pp. 13–22. DOI: <https://doi.org/10.57125/FED/2022.10.11.30> (in English)

22. Suoranta, J., Teräs, M., Teräs, H., Jandrić, P., Ledger, S., Macgilchrist, F., & Prinsloo, P. (2022) Speculative social science fiction of digitalization in higher education: From what is to what could be. *Postdigital Science and Education*, 4(2), pp. 224-236. DOI: <https://doi.org/10.1007/s42438-021-00260-6> (in English)

23. Wallin, A., Koro-Ljungberg, M., & Eskola, J. (2019) The Method of Empathy-Based Stories. *International Journal of Research & Method in Education*, 42(5), pp. 525–535. DOI: <https://doi.org/10.1080/1743727X.2018.1533937> (in English)

24. Williamson, B. (2021) Editorial: Meta-edtech. *Learning, Media and Technology*, 46(1). DOI: <https://doi.org/10.1080/17439884.2021.1876089> (in English)

25. Wojciech, W., Sobczyk, W., Waldemar, L., & Pochopień, J. (2021) Future educator's digital learning assets: global challenges of our time. *Futurity Education*, 1(2), pp. 32–41. DOI: <https://doi.org/10.57125/FED/2022.10.11.17> (in English)